

4. Jagzape A., Jagzape, T., Pathak S. (2017). Medical Education Terminologies: Do These Really Percolate to the Level of Medical Students? A Survey. Journal of clinical and diagnostic research: JCDR. 11(9). Взято з: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5713760/>.
5. Mareckova E., Frantisek S., Gerveny L. (2002). Latin as the language of medical terminology:some remarks on its role and prospects. Swiss medical weekly. 132 (41-42):581-7. Взято з: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12571757/>.

Т.Є. Суханова,
доцент кафедри фундаментальної та мовної підготовки,
Національного фармацевтичного університету, м. Харків
Т.В. Крисенко,
доцент кафедри фундаментальної та мовної підготовки,
Національного фармацевтичного університету, м. Харків

ДОЦІЛЬНІСТЬ УРАХУВАННЯ МОВЛЕННЄВИХ НОРМ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ КОМУНІКАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Вступ. Вербальне спілкування – найбільш досліджена форма людської комунікації. Воно є найбільш універсальним способом передачі думки. Мовленнєва сторона спілкування має складну багаторівневу структуру. Мовні характеристики та інші складові комунікативного акту сприяють його реалізації. Спілкуючись, людина для вираження своїх ідей і думок вибирає з великої кількості можливих вербальних і невербальних засобів ті, які здаються їй найбільш відповідними ситуації. Це соціально значущий вибір. Цей процес є як нескінченним, так і нескінченно різноманітним.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження стала лексика, яка входить до навчального курсу «Українська мова як іноземна». У роботі використовувалися методи дослідження, аналізу й класифікації матеріалу.

Результати та їх обговорення. Безперечно, в мовленнєвій комунікації слова не є простими знаками, які називають предмети. Спілкуючись, використовуючи слова в комунікації, ми створюємо цілі системи ідей, характерних для конкретної спільноти, певної культури. Це підтверджується під час перекладу висловів з однієї мови на іншу. Іноді іноземцям необхідно надавати додаткову інформацію щодо міжкультурної відповідності, перш ніж вони почнуть розуміти й використовувати деякі слова й поняття, що стоять за ними. Навіть лексеми, що легко перекладаються, мають різну культурну й комунікативну цінність (хліб, гроші). Відмінності у використанні слів можна побачити також у рамках однієї культури.

Те, як людина говорить, дає уявлення співрозмовникові про те, ким вона є. Особливо це очевидно, коли співрозмовник грає певну соціальну роль (декан, директор фірми, актор театру). Навіть тимчасовий вихід з ролі є значним на тлі основного набору ролей для конкретної комунікативної особистості. Порушення статусних ролей одночасно відбувається у вербальній і невербальній сферах: порушення несе нову інформацію. Використовуючи мовлення, ми можемо визнавати соціальний статус співрозмовника, або не визнавати його. Порівняємо різну статусність слів: Привіт! і Добрий день! Статус виховується: спілкування з дітьми (сюсюкання або «як з дорослим») сприяє формуванню певних рис особистості, що росте й розвивається.

Вибір вербальних засобів сприяє формуванню й розумінню певних соціальних ситуацій. Наприклад, комплімент жінці не завжди говорить про те, що вона, дійсно добре виглядає. Цей «комунікативний хід», скоріше, встановлює різні соціальні статуси співрозмовників. Бесіди в жіночих і чоловічих компаніях ведуться з різним набором прийнятних лексичних одиниць; у змішаній компанії також не допускається використання грубої або лайливої лексики, хоча останнім часом це справедливо тільки для певних вікових та соціокультурних груп.

Тому для успішної комунікації іноземний студент має засвоїти лексичні мовленнєві норми – правила використання слів у мовленні, тобто точність вибору слова відповідно змісту висловлювання й доцільність його використання в суспільному сенсі й загальноприйнятих співвідношеннях. При визначенні лексичних норм важливо враховувати багато лінгвістичних факторів. Наприклад, наслідком недбалого ставлення до багатозначних слів є неточність висловлювання думки, а також неправильне, надмірне розширення значень відомих слів. Від багатозначності слід відрізнити омонімію, яка при неправильному використанні може призвести до незрозумілості й неоднозначності висловлювання. Неправильне використання паронімів також призводить до порушення сенсу мовлення.

Крім того, іноземний студент має знати що синоніми можуть бути концептуальними (близькими, але не зовсім ідентичними за змістом) і стилістичними (ідентичними за змістом, але які мають різне стилістичне забарвлення). Наявність синонімів в мові забезпечує виразність висловлювання але в той же час зобов'язує співрозмовників бути уважними до вибору слова з ряду близьких чи подібних.

Іноземному студенту слід пам'ятати про необхідність врахування стилістично диференційованої лексики. Адже існує цілий ряд слів, які в тлумачних словниках позначаються як "високе", з одного боку, й "розмовне", з іншого. Ці позначки вказують на стилістичне розшарування лексики. Основну частину словникового фонду української мови становить так звана «нейтральна» лексика, на тлі якої проявляються виразні можливості стилістично забарвлених слів, використання яких в мовленні вимагає розвиненого мовного чуття й естетичного смаку.

Важливо звертати увагу студентів, які вивчають українську мову як іноземну, на соціальні сфери використання лексики. Показувати, що з точки зору соціальних сфер використання всі слова української мови можна розділити на лексику необмеженої сфери використання й лексику обмеженої сфери використання, до якої відносяться діалектизми, терміни й жаргон.

Вживання цих слів визначається територією проживання, професією, віком тощо, тому вибір слова повинен бути виправданим для кожної конкретної мовної ситуації. Слова обмеженого використання з часом можуть увійти до лексичного складу літературної мови.

Таким чином, усе вище зазначене слід враховувати під час навчання української мови іноземних студентів. Адже від правильного вибору слова й доцільності його використання залежить успішність комунікативного акту. Викладачеві важливо звернути увагу студентів на основні причини мовленнєвих помилок. Ними можуть стати нерозуміння значення слова, порушення лексичної сполучуваності, багатослівність або лексична неповнота висловлювання, незнання точного значення й неправильне використання нової або застарілої лексики, слів іншомовного походження, недоречне вживання лексики обмеженого використання й стилістично маркованої лексики, неправильне використання багатозначних слів, омонімів, паронімів, синонімів, антонімів, тощо. Тобто, причинами неправильного використання слів, в основному, є неточне розуміння їх лексичного значення.

В.Ю. Ткаченко,
викладач кафедри мовної підготовки,
Державний медичний університет, м. Запоріжжя

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Вступ. У сучасному світі онлайн-навчання стає не просто зручністю, а необхідністю. Через пандемію COVID-19 знаходження в закритих приміщеннях групами перетворилося у велику проблему, тому в усьому світі виникла потреба в соціальному дистанціюванні і примусовому карантині. З цієї причини дистанційне навчання стає як ніколи актуальним і вводиться в усіх освітніх установах.